

CARTEA ÎNTÂI

ÎNCORONAREA LUI ARTHUR

Cele două săbii

La început, vicleanul rege Vortigern i-a chemat pe saxoni să se statornicească în Britannia* și să-i fie alături în lupta sa cu picții** și cu scoții, iar în ținut n-a mai fost pace pentru multă vreme. Deși ținuturile erau acoperite de păduri dese, vedeai și câmpuri frumoase, pe alocuri sate și târguri, cu case și colibe, așa cum le lăsaseră romanii, care se retrăseseră nu cu mulți ani înainte. Odată ce au pus piciorul aici, saxonii nu s-au mai mulțumit cu pământurile sălbatice și neroditoare din Germania și Danemarca și, an după an, tot mai mulți dintre ei veneau pe Marea Nordului, în corăbiile lor lungi, să jefuiască, să omoare sau să îi izgonească pe britoni*** și să se pripășească în căminele acestora.

Vortigern era deja mort, la fel și Aurelius Ambrosius, ultimul dintre romani, când Uther Pendragon, pe care unii îl considerau fratele lui Ambrosius, îi cârmuia pe britoni. Uther Pendragon i-a învins pe saxoni în multe bătălii și a readus pacea pe meleagurile de la miazăzi, unde

* Nume desemnând insula Marii Britanii de-a lungul istoriei, mai ales cu referire la perioada antică romană și la cea anglo-saxonă timpurie. (*N. red.*)

** Străveche populație de pe teritoriul Scoției. Numele provine din latinescul *picti* („pictați“) și se referă la corpurile pictate sau tatuatăle ale acestor indivizi. În secolul al VII-lea, picții au trecut la creștinism. (*N. red.*)

*** Străveche populație de origine celtică, din care provin galezii și bretonii moderni. (*N. red.*)

domnea ca rege, de la Londra și până la Winchester, țărâm care pe atunci se numea Camelot, și chiar până la Cornwall, unde Gorlois, credinciosul său supus, era duce. Dar Uther s-a îndrăgostit de soția lui Gorlois, încântătoarea Igraine, și între cei doi bărbați s-a dus o luptă cruntă până când Gorlois a murit și Uther s-a căsătorit cu văduva.

Pe Igraine venea s-o vadă în bântuital, întunecatul castel Tintagel, ce se înălța la malul mării, lângă Cornwall, iar Merlin, vrăjitorul, veghea asupra iubirii lor. Lui Uther și Igraine li s-a născut un fiu, dar ce s-a întâmplat cu pruncul acela doar înțeleptul Merlin ar fi putut spune, pentru că l-a luat cu el, în toial nopții, pe o cărare secretă ce ducea în josul povârnișului stâncos și nu s-a mai știut nimic de soarta lui.

Uther nu a mai avut alți copii, dar Igraine îi făcuse lui Gorlois trei fete. Două dintre ele erau mari și deja măritate când Igraine a devenit regină – Morgause cu Lot, rege de Orkney, și Elaine cu Nantres, rege de Garloth. Acestea au avut fii care mai apoi s-au numărat printre cei mai viteji cavaleri ai Mesei Rotunde. Dar cea de-a treia fiică, Morgana le Fay, era încă o copilă când a fost trimisă la învățătură la mănăstire. Acolo, a deprins arta magiei, pe care o folosea în scopuri malefice.

Regele Uther Pendragon nu s-a bucurat prea mult de fericire alături de preafrumoasa Igraine, deoarece în curând saxonii au pornit încă un război împotriva lui și au trimis în slujba sa un trădător, care i-a otrăvit pe rege și pe mulți dintre supușii lui.

Apoi țara cunoscute zile mai groaznice și mai blestemate decât cele de dinainte. Cavalerii regelui Uther se luptau între ei, certându-se care să domnească, iar saxonii, văzând că nu se găsea niciunul destul de bărbat să-i cârmuiască pe britonii împotriva lor, profitau și cucereau tot mai mult din ținuturile Britanniei.

Ani mulți de vrajbă și suferință se scuseră până să vină clipa prielnică, aceea în care Merlin, vrăjitorul cel bun, ieși la iveală din misteroasele văi adânci din Țara Galilor de Miazănoapte, numită pe atunci Gwynedd, trecu prin Powys, din Țara Galilor de Miazăzi, luând apoi calea Londrei. Era atât de vestit, încât nici saxonii, nici britonii nu îndrăzneau să îi facă vreun rău.

Merlin ajunse în cele din urmă la Londra și vorbi cu arhiepiscopul, cu care puse la cale ca în ziua de Crăciun să se țină o mare adunare a cavalerilor. Și atât de mare fu adunarea, încât cavalerii nu încăpeau cu toții în biserica mănăstirii, așa că unii nu avură de ales și rămaseră afară, în curte. În mijlocul slujbei, un murmur de uimire se făcu auzit din curtea mănăstirii. Apăruse acolo, deși nimeni nu băgase de seamă, o piatră mare, cu muchii drepte, iar în ea se afla o nicovală, în care era adânc înfiptă o sabie uriașă de oțel, strălucitoare.

– Stați liniștiți până se termină slujba! Rugați-vă mai mult la Dumnezeu ca să găsim un leac pentru dureroasele răni căpătate de ținutul nostru, porunci arhiepiscopul, când acea minune îi fu adusă la cunoștință.

La terminarea slujbei, arhiepiscopul, lorzii și cavalerii din biserică ieșiră să vadă cu ochii lor misterioasa sabie. De jur împrejur, cu slove de aur incrustate în piatră, stătea scris:

„ACELA CARE VA SCOATE SABIA ACEASTA ESTE DE DREPT REGELE ÎNTREGII BRITANNII.“

Văzând acestea, temerari fără număr încercară să smulgă sabia, dar niciunul nu izbuti s-o clintească nici cât un fir de păr. Și atunci arhiepiscopul grăi:

– Acela merit nu se află aici, dar fără îndoială că Dumnezeu ne va trimite regele nostru. Să fie trimiși soli pe tot cuprinsul ținutului ca să dea sfară în țară ce este scris în piatră, iar în prima zi a anului ce vine vom pune la cale un mare turnir și vom vedea dacă regele nostru este sau nu printre cei care se încumetă. Până atunci, cred că ar fi bine să numim zece cavaleri care să păzească piatra și să ridicăm și un foisor acătării deasupra ei.

Toate acestea fiind îndeplinite, în prima zi a anului cavaleri câtă frunză și iarbă se adunară laolaltă. Dar niciunul nu reuși să tragă sabia din piatră. Apoi se retraseră cu toții în apropiere și ridicară corturile. Ținură turniruri și își încercară puterile și îndemânarea cu sulițe lungi de lemn sau cu săbii late.

Se întâmplă ca printre aceia să se numere și bunul cavaler Sir Ector împreună cu fiul său Kay, care fusese făcut cavaler cu câteva luni în urmă, și să fie însoțiți și de fratele mai mic al lui Sir Kay, Arthur, un tânăr de numai șaisprezece ani.

În timp ce se îndrepta spre locul de desfășurare a turnirurilor, Sir Kay deodată își dădu seama că își lăsase acasă sabia și îi ceru lui Arthur să meargă înapoi și să i-o aducă.

– Sigur că da, spuse Arthur, care era gata oricând să facă orice pentru alții, și călări înapoi spre cetate.

Dar mama lui Sir Kay încuiase ușa și plecase să vadă și ea turnirul, astfel că Arthur nu putu să intre în casă. Situația asta îl necăji nespus. „Fratele meu trebuie să aibă o sabie“, se gândea el în timp ce călărea înapoi. „Ar fi o rușine și lipsă de respect ca un cavaler atât de tânăr să vină la turnir fără sabie. Dar de unde aș putea să-i fac rost de una?... Știu ce am să fac! Am văzut una înfiptă în curtea bisericii și o să i-o aduc pe aceea, că tot stă degeaba acolo!“

Așa că Arthur dădu pinteni calului până ce ajunse în curtea bisericii. Legă calul, fugi spre cortul care fusese ridicat deasupra pietrei și observă că toți cei zece cavaleri puși de gardă plecaseră și ei la turnir. Fără a se sinchisi să citească ce era scris pe piatră, Arthur scoase sabia într-o clipită, încălecă în grabă și numaidecât îl ajunse din urmă pe Sir Kay și i-o înmână.

Arthur nu știa nimic de acea sabie, însă Kay încercase deja să o scoată din locul unde fusese înfiptă și pricepu de-ndată că era una și aceeași. Merse fără să mai stea pe gânduri la tatăl său, Sir Ector, și îi spuse:

– Messire, iată, aceasta este sabia din piatră! Vezi, așadar, că eu trebuie să fiu adevăratul rege al întregii Britanii!

Dar Sir Ector știa bine că nu trebuie să se încreadă prea ușor în Sir Kay. În schimb, merse împreună cu el înapoi la biserică, iar acolo îl puse să jure cu mâna pe Biblie că spune adevărul despre cum a ajuns să aibă sabia.

– Fratele meu Arthur mi-a adus-o, spuse Kay, scăpând un oftat.

– Și tu cum ai luat sabia? îl întrebă Sir Ector pe Arthur.

De teamă că făcuse ceva rău, Arthur mărturisi:

– Messire, să ți-o spun pe cea dreaptă: Kay m-a trimis să-i aduc sabia de acasă, dar n-am reușit să ajung la ea. Atunci mi-am amintit că am văzut această sabie care stătea fără folos în curtea bisericii. M-am gândit că ar putea fi mai cu rost în mâna fratelui meu, așa că i-am adus-o.

– Nu ai găsit niciun cavaler care să o păzească? întrebă Sir Ector.

– Nici măcar unul, zise Arthur.

– Ia pune sabia la loc de unde ai luat-o și să vedem cu ochii noștri dacă poți s-o scoți din nou! porunci Sir Ector.

– Ușor de făcut, spuse Arthur, nedumerit de toată tevatura, și o înfipse înapoi cu ușurință.

Atunci Sir Kay o apucă de mâner și trase de ea cât putu de tare. Dar, oricât se căzni, nu izbuti să o miște nici cât un vârful de ac. Sir Ector încercă și el, dar tot fără reușită.

– Scoate-o! îi spuse lui Arthur.

Iar Arthur, tot mai zăpăcit, puse mâna pe mâner și scoase sabia ca dintr-o teacă bine unsă.

– Acum știu că tu, și nimeni altul, trebuie să fii regele acestui ținut, spuse Sir Ector, îngenunchind în fața lui Arthur și plecându-și capul în semn de respect.

– Pentru ce? Oh, de ce eu? Tată, de ce îngenunchezi în fața mea?! strigă Arthur.

– Este voia lui Dumnezeu ca acela care scoate sabia din piatră să fie adevăratul rege al Britanniei. Mai mult, deși te iubesc, trebuie să îți spun că tu nu ești fiul meu. Merlin mi te-a adus când erai un copilăș și m-a rugat să te cresc ca pe propriul fiu.

– Atunci, dacă sunt cu adevărat rege, spuse Arthur, plecându-și capul peste mânerul în cruce al sabiei, mă pun în slujba lui Dumnezeu și a poporului meu, pentru izgonirea răului și mă jur să aduc pacea și bunăstarea asupra ținutului meu! Bunule messire, tu, care mi-ai fost singurul tată pe care îl știu, să fii lângă mine cu iubirea, cu sfaturile și cu judecata unui tată. Kay, frate vitreg, tu să fii seneșal peste toate moșiile mele și nobil cavaler la curtea mea.

După asta, merse ră la arhiepiscop și îi povestiră tot. Dar cavalerii și baronii erau plini de furie și de invidie și nici în ruptul capului nu voiau să creadă că Arthur era adevăratul rege prin naștere. Așa că alegerea fu amânată până la Paște, iar apoi până la Rusalii, cu toate că, deși mulți regi și cavaleri veniră să își încerce puterile, doar Arthur reuși să scoată sabia.

Apoi, se făcu auzit norodul: „Arthur! Îl vrem pe Arthur! Prin voia Domnului, el este regele nostru!“ Și îngenuncheară dinaintea lui nobilii și plebea deopotrivă, bogații și săracii și îi cerură iertare pentru că a durat atâta vreme până să-l recunoască rege. Arthur îi iertă de îndată și, îngenunchind el însuși, îi întinse nemaipomenita sabie arhiepiscopului și primi înalta și sfânta recunoaștere în rang de cavaler. Apoi veniră toți conții și baronii, cavalerii și scutierii și își prezentară omagiile lui Arthur, jurând să îl slujească și să i se supună, după cum le era datorია.

Regele Arthur adună laolaltă toate oștirile din Britannia și, alegând cavaleri dintre cei mai bătrâni care îl slujiseră pe tatăl său și dintre cei mai tineri a căror dorință arzătoare era să își arate curajul și loialitatea, porni să se lupte cu saxonii și să îi pedepsească pe toți acei hoți și tâlhari ce pustiiseră țara, dedându-se la fapte crude și de rușine atât amar de vreme.

Și curând aduse pacea și bunăstarea pe meleagurile de la miazăzi ale Britanniei, statornicindu-se la Camelot. Dar alți regi care domneau atunci în Britannia și în afara ei – regii din Orkney și Lothian, din Gwynedd și Powys, din Gorre și Garloth – erau invidioși pe acest flăcău necunoscut, care își zicea „rege al întregii Britannie“, și i-au trimis vorbă că vin să îl viziteze cu daruri, dar acestea urmau a fi împărțite cu lovituri de săbii ascuțite între cap și umeri.

Atunci, Merlin veni degrabă la Arthur și îl însoți până la Carlion, din Țara Galilor de Miazăzi, la un turn bine întărit, numai bun să facă față în caz că va fi împresurat. Regii ostili ajunseră și ei și înconjurară turnul, însă nu izbutiră să pătrundă ca să-i omoare pe Arthur și pe credincioșii săi supuși.

Merlin ieși la poartă după cincisprezece zile și îi întrebă pe regii și cavalerii mânioși de ce au venit cu armatele împotriva regelui Arthur.

– De ce l-ai pus pe flăcăul ăla, pe acel Arthur, regele nostru? strigară ei.

– Voi, toți, faceți liniște și ascultați! le porunci Merlin și peste toată suflarea se lăsă o liniște adâncă, plină de cinstire și uimire față de vorbele bunului vrăjitor Merlin. Vă voi spune lucruri nemaipomenite. Arthur este cu adevărat regele vostru, regele de drept al aceste țări! Da, și al Țării Galilor, și al Irlandei, și al Scoției, precum și peste Orkney și Armorica, dincolo de mare, și va domni și peste alte ținuturi. El este adevăratul și singurul fiu al bunului rege Uther Pendragon! Despre nașterea sa și despre alte lucruri care s-au întâmplat pe când acela era rege am prins de veste cu ajutorul sfintelor mele arte magice. Uther a venit la Tintagel sub înfățișarea lui Gorlois, la trei ceasuri după ce Gorlois a murit, apoi a consolat-o pe Lady Igraine și a câștigat-o de soție. Dar, după cum mi s-a revelat, fiul lor, acest Arthur, s-a născut ca să împlinească lucruri mărețe și nemaipomenite. La scurt timp după nașterea sa, în întunecatul Tintagel, Uther, care a dat ascultare cuvintelor mele, mi-a dat pruncul în grijă și l-am adus în Avalon, Ținutul Misterelor. Iar locuitorii Avalonului, necunoscuți vouă, dar pe care îi numiți zâne și elfi, au aruncat o vrajă pură și aleasă asupra copilului, puternică ursită. Trei haruri i-au venit lui Arthur: să fie cel mai bun dintre toți cavalerii, să fie cel mai mare rege pe care acest pământ îl va avea vreodată și să trăiască mult, mai mult decât oricine altcineva. Acestea, virtuțile unui prinț bun și generos, i le-au dat locuitorii Avalonului lui Arthur. Iar în Avalon, elfii au făurit Excalibur pentru a-i fi sabie de drept, cu al său tăiș curat și strălucitor, care fi-va ridicat doar în slujba dreptății, strălucind pe pământ până ce va sosi vremea ca să fie cerută înapoi. Arthur este regele vostru! An după an, cât timp va domni el, regatul său va crește, și nu Britannia, ostroavele mărilor, Armorica sau Gaul, ci Logres, așa cum îi spune pământului binecuvântat, Regatului Domnului pe pământ, pe care Arthur o să vi-l dezvăluie pentru puțină vreme înainte ca întunericul să se aștearnă din nou.

După ce Merlin termină de cuvântat, se lăsă liniște mai mult timp, iar toți cei ce îl auziseră grăind simțiră că se află cu adevărat la începutul unui timp al minunilor și că Arthur este mai mult decât un rege care domnește datorită faptului că tatăl său a fost rege sau pentru că era cel mai puternic dintre ei.

Ca la un semn, îngenunchează în fața lui Arthur, care stătea alături de Merlin pe treptele turnului, și, într-un glas, îi făgăduiește să-i fie supuși de nădejde și credincioși câte zile vor avea. Apoi arhiepiscopul pune coroana pe capul lui Arthur și oamenii îl aclamă încă o dată, acesta fiind adevăratul început al domniei sale.

– Măine vom începe să ne adunăm forțele, spuse regele Arthur. Și după ce ne vom strânge cu toții, vom merge spre mieznoapte și spre răsărit ca să ne luptăm cu saxonii și să-i alungăm din Britannia. Apoi vom construi cetăți și vom pune pază de-a lungul țărmului ca să nu ne mai cotopească nimeni niciodată. Vom reconstrui bisericile distruse și vom ridica altele noi spre slava lui Dumnezeu, iar cavalerii noștri vor cutreiera țara în lung și în lat, pedepsindu-i pe toți aceia care tulbură pacea și înfăptuiesc răul. Și dacă vreodată cineva, fie dintre cei mai mari, fie dintre cei mai neînsemnați dintre supușii mei, se va afla la ananghie sau va avea vreo plângere împotriva cuiva, să vină la mine și niciodată necazul său nu va rămâne fără alinare, iar nelegiuirea nu va scăpa neîndreptată. Regele Arthur sărbătorește acea zi printr-un ospăț în marele castel din Carlion, dar, înainte ca ospățul să se sfârșească, se petrecu prima dintre minunatele aventuri care urmau să aibă loc în timpul domniei sale pe acel tărâm al miracolelor numit Logres. Deodată, în curtea regală intră călare un tânăr scutier, aducând cu sine și un alt cal, pe a cărui șa se afla trupul unui cavaler de curând ucis.

– Răzbunare, mărite rege! strigă scutierul când Arthur ieși să vadă ce se întâmplă. Răzbună-mă! Aici zace mort, pe armăsarul său, Sir Miles, un cavaler la fel de bun și de brav ca oricare din țara asta. În pădure, nu departe de aici, regele Pellinore și-a ridicat tabăra lângă drum, lângă o fântână cu apă bună de băut și e gata să îi omoare pe toți cavalerii ce îi ies în cale. De aceea, vreau ca stăpânul meu să fie îngropat cu onorurile care i se cuvin și niște cavaleri să-i răzbune moartea.

La curtea regelui se afla un anume scutier, Gryflet, nu mai în vârstă decât Arthur, și care acum se puse în genunchi în fața regelui și îl imploră ca pentru toate serviciile aduse până atunci să fie făcut cavaler, ca să poată pleca să se lupte cu Pellinore.

– Încă nu ești destul de matur pentru o asemenea luptă și nici nu ai căpătat suficient de multă forță, spuse regele Arthur.

– Cu toate astea, fă-mă cavaler! îl rugă Gryflet.

– Stăpâne, îi șopti Merlin lui Arthur, ar fi mare păcat să-l pierdem pe Gryflet, pentru că el va fi om de nădejde când o să aibă vârsta potrivită și îți va fi cavaler credincios toată viața lui. Pellinore este acum cel mai puternic om de arme din lume și mai mult ca sigur că Gryflet va fi ucis dacă ajung să își încrucișeze săbiile.

Regele Arthur încuviință din cap și se întoarse către tânărul său scutier:

– Gryflet, spuse el, îngenunchează și te voi face cavaler, precum îți e dorința.

Și când acest lucru fu împlinit, continuă:

– Și acum, Sir Gryflet, dacă tot te-am făcut cavaler, cu siguranță îmi ești dator cu un dar.

– Stăpâne, dorința ta e poruncă pentru mine.

– Atunci, făgăduiește-mi, porunci Arthur, pe onoarea ta de cavaler, că atunci când vei ajunge la regele Pellinore, lângă fântâna din pădure, te vei lupta doar cu lancea și, fie că vei fi călare sau nu, cu niciun chip să nu te lupți cu el în alt fel.

– Îți făgăduiesc, spuse Gryflet și apoi își luă în mare grabă calul și suliița, își agăță scutul pe brațul stâng și porni stârnind un nor de colb și, în cele din urmă, ajunse la fântâna din pădure.

Acolo găsi un cort, lângă care aștepta un cal gata înșeuat și cu căpăstrul pus, iar într-o parte văzu un copac de care atârna un scut pictat în culori vii și cu o lance mare alături. Sir Gryflet lovi scutul cu vârful suliiței sale atât de tare, încât acesta căzu cu zgomot, iar regele Pellinore, un om înalt, puternic, fioros ca un leu, ieși din cort.

– Cavaliere, strigă el, de ce mi-ai doborât scutul la pământ?

– Ca să mă pot lupta cu tine, Sire! răspunse Gryflet.

– Mai bine n-o făceai, spuse regele Pellinore. Nu ești decât un tânăr abia ridicat în rang de cavaler și nu ești nicidecum pe atât de puternic pe cât sunt eu!